

Briselē, 2020. gada 5. jūnijā
(OR. en)

8630/20

DEVGEN 76
POLGEN 68
ACP 46
COHAFA 28
RELEX 424
COAFR 153
COWEB 81
ELARG 54
COEST 110
MOG 31
MAMA 68

DARBA REZULTĀTI

Sūtītājs: Padomes Ģenerālsekretariāts

Datums: 2020. gada 5. jūnijs

Saņēmējs: delegācijas

Iepr. dok. Nr.: 8346/1/20 REV 1

Temats: Eiropas komandas globālā atbildes reakcija uz Covid-19
– Padomes secinājumi (2020. gada 5. jūnijs)

Pielikumā pievienoti Padomes secinājumi par Eiropas komandas globālo atbildes reakciju uz Covid-19, kuri ir apstiprināti, izmantojot rakstisko procedūru 2020. gada 5. jūnijā.

Eiropas komandas globālā atbildes reakcija uz Covid-19

Padomes secinājumi

1. Padome arvien vēl ir dziļi nobažījiesies par Covid-19 pandēmijas globālo izplatīšanos, kura joprojām prasa dzīvības visā pasaulē. Tā apzinās, cik milzīga ir ar to saistītā ārkārtas situācija veselības jomā, un slavē veselības, humanitārās un attīstības jomas darbinieku, ārstu un pētnieku, kā arī citu būtisko darbinieku centienus. Šī pandēmija ir globāla krīze ar tālejošām sociālām un ekonomiskām sekām, kas saasina dažāda veida nevienlīdzību. Tā padziļina jau pastāvošās humanitārās krīzes, tostarp pārtikas nodrošinājuma krīzes, un apdraud nabadzības izskaušanas centienus, ilgtspējīgu attīstību, cilvēktiesības, demokrātiju un tiesiskumu, kā arī stabilitāti un drošību visā pasaulē. Šis ir laiks globālai solidaritātei, starptautiskai sadarbībai, efektīvai kolektīvai rīcībai un pārredzamībai.
2. Padome uzsver, ka ir steidzami jāaizsargā visu cilvēku dzīvība un iztika, nevienu neatstājot novārtā. Tā arī uzsver, cik svarīgi ir saskaņā ar kopīgo paziņojumu par ES globālo atbildes reakciju uz Covid-19 piešķirt prioritāti centieniem partnervalstīs, kurām tas visvairāk ir nepieciešams, īpašu uzmanību pievēršot vismazāk attīstītajām valstīm, galvenokārt Āfrikā, un valstīm nestabilā vai konflikta situācijā un atbalstot partnerus kaimiņreģionā, Rietumbalkānos, Latīņamerikā un citos reģionos.
3. Padome aicina īstenot uz tiesībām balstītu un uz cilvēkiem orientētu pieeju, kurā galvenā uzmanība tiktu pievērsta visneaizsargātākajām un marginalizētām grupām un nelabvēlīgās situācijās esošiem cilvēkiem, tostarp pilsētu nabadzīgajiem iedzīvotājiem, migrantiem, bēgļiem, iekšzemē pārvietotām personām un viņu uzņēmējām kopienām, un personām, kas pieder pie reliģiskām minoritātēm. Padome uzsver vajadzību īpašu uzmanību pievērst dzimumam, vecumam un invaliditātei.

4. Padome atkārtoti uzsver ES un tās dalībvalstu apņemšanos pilnībā īstenot Ilgtspējīgas attīstības programmu 2030. gadam un Parīzes nolīgumu, kuri ir ļoti būtiski, lai panāktu ilgtspējīgu atveseļošanu no Covid-19 krīzes. Atveseļošanas centieni dod reālu iespēju "atjaunoties vēl labākā un videi draudzīgākā stāvoklī" ("*build back better and greener*"), un šajā sakarībā Padome uzsver, cik svarīgi ir panākt ātrus un taustāmus rezultātus un nodrošināt, lai atbalsts būtu saskaņots ar partnervalstu izstrādātajiem atveseļošanas plāniem, vienlaikus veicinot taisnīgus, ilgtspējīgus un iekļaujošus atveseļošanas procesus saskaņā ar Eiropas Komisijas ierosināto zaļo kursu.
5. Padome atgādina, cik svarīga ir ES nozīme, lai atbalstītu ANO ģenerālsekretāra vadību globālajā atbildes reakcijā uz Covid-19 pandēmiju. Padome atbalsta ANO ģenerālsekretāra aicinājumu panākt pamieru visā pasaulē, ņemot vērā pandēmiju, un atkārtoti izsaka savu atbalstu tam, ka Pasaules Veselības organizācija (PVO) koordinē globālo atbildes reakciju sabiedrības veselības jomā. Tā arī uzsver vajadzību atbalstīt patiesu multilaterālismu un to, cik svarīgi reakcijā uz šo pasaules mēroga krīzi ir globālo rīcību koordinēt ar ANO, reģionālām organizācijām, īpaši Āfrikas Savienību, un citām daudzpusējām starptautiskajām organizācijām un finanšu iestādēm. Padome atzinīgi vērtē vispārējās pūles, ko pieliek Starptautiskais Valūtas fonds un daudzpusējās attīstības bankas, lai ievērojami paātrinātu savu atbalstu jaunattīstības valstu atbildes reakcijai uz krīzi. Tā arī atzinīgi vērtē G20 un Parīzes kluba iniciatīvu nodrošināt parāda apkalpošanas apturēšanu nabadzīgākajām valstīm. Padome mudina pielikt pūles, lai, izskatot katru gadījumu atsevišķi un cieši sadarbojoties ar starptautiskajām finanšu iestādēm, virzītos uz koordinētiem starptautiskajiem parāda atvieglojuma pasākumiem partnervalstīm gan no oficiālu divpusēju, gan privātu kreditoru puses, īpašu uzmanību pievēršot valstīm, kas saskaras ar maksātspējas problēmām.

6. Padome pilnībā atbalsta pieeju "Eiropas komanda", kas ir ierosināta Kopīgajā paziņojumā par ES globālo atbildes reakciju uz Covid-19 un kas ir balstīta uz ES un tās dalībvalstu, īstenošanas aģentūru, Eiropas Investīciju bankas (EIB) un citu Eiropas finanšu iestāžu, tostarp Eiropas Rekonstrukcijas un attīstības bankas (ERAB), ieguldījumiem. Šajā sakarībā Padome atzinīgi vērtē paziņojumu par to, ka ar Eiropas komandas paketēm vairāk nekā 33 miljardi EUR tiks novirzīti, lai novērstu postošās Covid-19 krīzes sekas partnervalstīs un reģionos. Pamatojoties uz ES, dalībvalstu un citu partneru ieguldījumu, Eiropas komandas paketes pamatā ir šāds līdzekļu sadalījums pa reģioniem ¹:

- Kopumā
- Garantijas
- Rietumbalkāni un Turcija
- Kaimiņreģioni
- Subsahāras Āfrika
- Latīņamerika un Karību jūras reģions
- Āzijas un Klusā okeāna reģiona valstis
- ĀKK, reģionāli
- AZT

¹ Attiecīgās summas ir norādītas šo secinājumu pielikumā.

7. Padome atzinīgi vērtē Eiropas komandas politiskās prioritātes, proti: i) ārkārtas atbildes reakcija uz tūlītējo krīzi veselības jomā un uz attiecīgajām humanitārajām vajadzībām, ii) veselības aprūpes, ūdensapgādes un sanitārijas sistēmu stiprināšana, kā arī partneru sagatavotības un reaģētspējas uzlabošana, un iii) tūlītējs atbalsts krīzes sociālo, ekonomisko un politisko seku mazināšanai. Saistībā ar minēto Padome uzsver, ka visos ārkārtas pasākumos ir jāievēro starptautiskās un humanitārās tiesības, kā arī humanitārie principi, vienlaikus visos līmeņos nodrošinot stingru dzimumu līdztiesības perspektīvu. Turklāt Padome atkārtoti uzsver, cik svarīgi ir sekmēt un uzturēt spēkā labas pārvaldības, cilvēktiesību, tiesiskuma, demokrātijas, dzimumu līdztiesības un nediskriminēšanas principus un veicināt drošību, rosinošas iespējas pilsoniskajai sabiedrībai, sociālo aizsardzību, pienācīgus darba apstākļus, kā arī iekļaujošu un vienlīdzīgu piekļuvi izglītībai, tostarp tālmācībai, un saistībā ar mūžizglītību visiem.
8. Padome uzsver, ka ārkārtas situācijas, tostarp pašreizējā pandēmija, saasina iepriekš pastāvošo dzimumu nevienlīdzību. Šajā sakarībā Padome uzsver, ka ir jāstrādā, lai apkarotu ar dzimumu saistītu vardarbību un vardarbību ģimenē, kuras ir izraisījuši krīze. Turklāt Padome uzsver, cik svarīgi ir veicināt vienlīdzīgu piekļuvi kvalitatīviem veselības aprūpes pakalpojumiem un izglītībai, un atgādina, ka ES saskaņā ar Eiropas Konsensu par attīstību ir apņēmusies arī turpmāk veicināt, aizsargāt un īstenot visas cilvēktiesības un pilnībā un faktiski īstenot Pekinas Rīcības platformu un Starptautiskās konferences par iedzīvotājiem un attīstību (*ICPD*) izvirzīto rīcības programmu un to pārskata konferences rezultātus, un šajā sakarībā tā uztur spēkā savu apņemību attiecībā uz jautājumu par seksuālo un reproduktīvo veselību un ar to saistītajām tiesībām.
9. Lai pārvarētu pandēmijas strukturālo ietekmi partnervalstīs un veidotu izturētspēju, Padome aicina nodrošināt konsekveni starp īstermiņa humanitāro un ārkārtas atbildes reakciju un vidēja termiņa un ilgtermiņa atbalsta plānošanu. Padome uzsver, ka ilgtermiņa reakcija būtu jāizskata nākamajā ES attīstības sadarbības plānošanas pasākumā (2021–2027), vajadzības gadījumā kontekstā ar mūsu saistībām attiecībā uz kopīgu plānošanu. Tā arī uzsver, cik relevanti ir saskaņot politiku attīstībai un veidot sinerģijas starp ES iekšpolitiku un ārpolitiku un instrumentiem.

10. Padome apzinās, ka ārkārtas pasākumi ietekmē iztikas līdzekļus, pārtikas sistēmas un piegādes ķēdes. Padome ar dziļām bažām atzīmē, ka saasinās pārtikas trūkums un nepietiekama un neveselīga uztura problēma un ka pastāv risks, ka līdz ar Covid-19 visā pasaulē divkārsosies to cilvēku skaits, kuri cieš akūtu badu. Šajā sakarībā Padome uzsver, ka ir svarīgi nodrošināt piekļuvi pārtikai un lauksaimniecības precēm.
11. Padome atzīst: lai risinātu pašreizējo globālo krīzi veselības jomā, ļoti svarīga ir uzlabota pieeja humanitārās, attīstības un miera jomu sasaistei, un atkārtoti pauž savu atbalstu "Lielās vienošanās" īstenošanai. Padome uzsver, cik svarīgi ir nodrošināt, lai humanitārajiem un medicīnas darbiniekiem būtu netraucēta piekļuve valstīm un valstu iekšienē. Šajā sakarībā Padome izsaka atzinību Komisijai par to, ka tā ir izveidojusi humanitāro gaisa tiltu.
12. Padome uzsver to, kāda nozīme ir ES delegācijām, lai koordinētu visu dalībvalstu diplomātiskos tīklus, tostarp Eiropas attīstības aģentūras, EIB un citas Eiropas finanšu iestādes, kā arī citus attiecīgos valsts līmeņa dalībniekus un nodrošinātu tiem iekļaujošu līdzdalību saskaņā ar pieeju "kā labāk strādāt kopā". Tā arī uzsver, cik svarīgi ir Eiropas komandas paketes koordinēt ar partnervalstu un citu starptautisko līdzekļu devēju centieniem. Būtiska nozīme ir valstu līdzatbildībai un partnerībai ar pilsoniskās sabiedrības organizācijām un privāto sektoru.

13. Padome uzsver steidzamo vajadzību pēc lielākas globālas sadarbības pētniecības un inovācijas jomā, lai visās valstīs paātrinātu efektīvu profilaktiskās diagnostikas līdzekļu, vakcīnu un ārstniecisko līdzekļu pret Covid-19 strauju izstrādi, ražošanu un ieviešanu. Padome ir apņēmības pilna garantēt kvalitāti, nekaitīgumu un to, lai visiem būtu vienlīdzīga piekļuve šiem globālajiem sabiedriskajiem labumiem, nodrošinot, ka neviens netiek atstāts novārtā, un atzinīgi vērtē iniciatīvu "Paātrināta piekļuve Covid-19 apkarošanas rīkiem" (*Access to COVID-19 Tools Accelerator – ACT-A*). Padome mudina sekmēt datu apmaiņu starp pētniekiem, kā arī uzlabot piekļuvi jauniem zinātniskiem pierādījumiem, tostarp izmantojot atvērto piekļuvi un atvērto zinātni. Padome uzsver, ka ir jāstiprina veselības drošība un jāsapatavojas turpmākām veselības krīzēm. Padome atgādina: lai cīnītos pret pandēmiju un novērstu tās domino efekta ietekmi uz citām slimībām, būtiski ir izveidot un stiprināt veselības aprūpes sistēmas un nodrošināt veselības un sociālās aprūpes darbinieku veselības un drošības aizsardzību, un atzīst PVO būtisko nozīmi šajā sakarā. Padome atkārtoti pauž pilnīgu atbalstu Pasaules fondam, Globālajai vakcīnu un vakcinācijas aliansei (*GAVI*) un Starptautiskajam medikamentu iepirkuma mehānismam (*UNITAID*) un atzīst citu partneru, piemēram, Epidēmijgatavības inovāciju koalīcijas (*CEPI*) pašreizējos centienus globālajā cīņā pret pandēmiju. Ir jāsaglabā impulss, kuru radījusi ES vadītā saistību uzņemšanās iniciatīva, kas tika sākota 2020. gada 4. maijā un ir piesaistījusi 9,8 miljardus EUR.
14. Padome atzīst, ka ir jāpārvar digitālā plaisa un ir jānodrošina augsts kibernetikas līmenis. Tā akcentē iespēju īstenot digitālo pārveidi un inovatīvus risinājumus, ar ko tiktu atbalstītas veselības aprūpes sistēmas un stiprināta sabiedrības izturētspēja Covid-19 pandēmijas laikā un pēc tās. Turklāt Padome uzsver, cik svarīgi personas datu pārvaldībā ir ievērot visaugstākos ētikas standartus.
15. Padome liek uzsvaru uz to, cik svarīgi ir, lai Eiropas komanda rīkotos kopīgi, ātri, pamanāmi un pārredzami, rīcību pilnībā koordinējot ar partnervalstīm un ANO. Padome atkārtoti apstiprina, ka tā uzņemsies vadību, sniedzot stratēģiskas politiskās norādes visā laikposmā, kurā tiek īstenota ES globālā atbildes reakcija uz Covid-19. Tā arī mudina turpināt izstrādāt stipru saziņas stratēģiju par Eiropas komandas pieeju, nodrošinot pārredzamību un novēršot dezinformāciju. Tālab Padome:

- a) aicina, lai Komisija, piešķirot resursus partnervalstīm, balstītos uz kopīgu vajadzību novērtējumu, sadarbībā ar partnervalstīm un saskaņoti ar to plāniem atbildes reakcijai uz Covid-19, nolūkā identificēt trūkumus un noteikt galvenās prioritātes;
- b) aicina Komisiju un ES dalībvalstis turpināt centienus paātrināt *ACT-A* noteikto mērķu sasniegšanu;
- c) uzsver nepieciešamību nodrošināt saikni ar vidēja termiņa un ilgtermiņa plānošanu;
- d) mudina pielikt papildu pūles izmantot gūto pieredzi un labu praksi, lai, īstenojot ES globālo atbildes reakciju uz Covid-19, nodrošinātu finansiālu un līgumisku elastību;
- e) atzinīgi vērtē tādas kopīgas uzraudzības sistēmas izveidi, kura atbilstu ESAO un Attīstības palīdzības komitejas norādījumiem un kurā būtu iekļauta iespējama atzīme par Covid-19, ar mērķi nodrošināt pārskatatbildību un pārredzamību mobilizēto un piešķirto resursu izmantošanā, un aicina visus dalībniekus iesaistīties, lai ātri un periodiski sniegtu aktuālāko informāciju par Eiropas komandas resursiem; turklāt Padome uzsver, cik svarīgi ir budžeta atbalsta darbību uzraudzībā nodrošināt pārredzamību;
- f) uzsver, ka visiem Eiropas komandā iesaistītajiem dalībniekiem ir svarīgi koordinēt darbības un dalīties informācijā un saziņas centienos valstu līmenī, Eiropas Savienībā, partnervalstīs un globālajos un daudzpusējos forumos;
- g) atbalsta termina "Eiropas komanda" izmantošanu valstu vai kopīgajās saziņas kampaņās, pamanāmības veicināšanas pasākumos un publiskajos paziņojumos un cer uz konkrētiem Komisijas dienestu un EĀDD pasākumiem, lai Eiropas komandai veidotu stipru saziņas stratēģiju.

EIROPAS KOMANDAS ārējā atbilde uz Covid-19 (līdz 2020. gada 3. jūnijam)

EIROPAS KOMANDA – KOPĀ – miljoni EUR	33 037
ES dalībvalstis	11 467
Eiropas Komisija (EK)	13 800
Eiropas Investīciju banka (EIB)	6770
Eiropas Rekonstrukcijas un attīstības banka (ERAB)	1000

Sadalījums pa ģeogrāfiskajiem reģioniem:

KOPĀ – miljoni EUR	KOPĀ	ES dalībvalstis	EK	Eiropas Investīciju banka (EIB)	ERAB
	33 037	11 467	13 800	6770	1000
Kopumā	9900	8252	648	0	1000
Garantijas	2892	1327	1420	145	0
Rietumbalkāni un Turcija	3967	33	1734	2200	0
Kaimiņreģioni	7854	220	5319	2315	0
Subsahāras Āfrika	4719	1228	2031	1460	0
Latīņamerika un Karību jūras reģions	1482	198	959	325	0
Āzijas un Klusā okeāna reģiona valstis	1730	206	1235	289	0
ĀKK, reģionāli	346	3	343	0	0
AZT un Grenlande	147	0	111	36	0